

ЕВРОПЕЙСКА
СМЕТНА
ПАЛАТА

BG

Реч

1 декември 2020 г.

Реч на г-н Клаус-Хайнер Лене — председател на Европейската сметна палата

Представяне на Годишния доклад на ЕСП за 2019 г.

Съвет на Европейския съюз (Икономически и финансови въпроси)

1 декември 2020 г.

Предимство има устното изложение на речта.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Уважаеми Господин Председател,

Уважаеми министри,

Дами и господа,

Имам удоволствието днес да се срещна с Вас и се радвам, че с мен е Тони Мърфи, членът на Европейската сметна палата, който отговаря за изготвянето на Годишния доклад.

Вярвам, че никой от нас досега не е преминавал през година като настоящата, изпълнена с такива **предизвикателства**. Но както винаги в историята на Европейския съюз, **кризите** създават възможности за **напредък** и иновации, които бяха считани за невъзможни допреди само няколко месеца.

Днес Ви представям Годишния доклад на Сметната палата за миналата година, но трябва едновременно с това да вземем под внимание големите решения и споразумения, които ще определят разходването на средствата и финансовото управление на ЕС **за следващите седем години** — новият дългосрочен бюджет на ЕС, в това число и фонда за възстановяване Next Generation EU.

В качеството си на външен одитор на ЕС Сметната палата направи всичко възможно, за да **продължи да извършва ефективна публична одитна дейност** в ЕС след избухването на пандемията, предизвикана от COVID-19.

Какво констатирахме?

По отношение на разходите Сметната палата изчислява, че **общият процент грешки** остава **стабилен** — от 2,6 % за 2018 г. на **2,7 %** за 2019 г. Това е **добра новина**. Тази средна стойност, разбира се, не показва значителните различия в отделните области на политиката.

В областта на **конкурентоспособността** Сметната палата изчисли увеличен процент грешки (**4 %**), свързан предимно с възстановяването на недопустими разходи. Както Сметната палата посочва от години, допълнителното опростяване на сложните правила относно разходите за персонал със сигурност представлява част от решението за тази област. Сметната палата също така провери одитите, извършени както от Комисията, така и от външни одитори, работещи от нейно име, и установи, че те са само частично надеждни и че определено има възможност за още по-голям напредък.

В областта на **природните ресурси** Сметната палата отбеляза подобрения, с които изчисленият процент грешки е сведен до **1,9 %**. Това важи особено при **директните плащания**, свързани най-вече с декларираните земеделски площи. При тези плащания, съставляващи по-голямата част от разходите по тази функция (70 %), процентът грешки продължава да бъде **значително под прага на същественост**. Въпреки това **пазарните мерки, развитието на селските райони, рибарството и действията в областта на климата**, които представляват останалите 30 % от разходите по тази функция, продължават да бъдат засегнати от **съществено ниво на грешки**. Разгледаните от Сметната палата одити на някои национални органи също показват, че са необходими още редица подобрения.

В областта на **администрацията** Сметната палата не открива **съществени грешки** вече трета поредна година.

В областта на **сближаването** одиторите изчислиха, че процентът грешки е **4,4 %**, като се имат предвид корекциите, направени от органите на държавите членки. Това равнище е по-ниско от миналата година, но все още е съществено. Сметната палата разгледа работата на **18 национални одитни органа** със съществена роля в тази област по отношение на контрола и предоставянето на увереност и **отново установи грешки, които те не бяха открили**. Ако националните органи и Комисията успеят да извършат подобрения в тази област през следващите години, Сметната палата ще може да разчита в по-голяма степен на работата на одитните органи на държавите членки и на техните резултати, което може да представлява важна стъпка към подобряване на системата за контрол в тази област от значение. Но това все още не е така. Известно ми е, че Комисията иска да постигне тази цел, но са необходими големи усилия и от страна на държавите членки, за да бъде осъществена тя.

Защо обръщам такова голямо внимание на областта на сближаването?

Отговорът е съвсем прост: в продължение на няколко години Сметната палата прави разграничение между разходите, които счита за **високорискови**, включително разходите за областта „Сближаване“, и тези, които счита за **нискорискови**. Високорисковите разходи съдържат съществено ниво на грешки, изчислено на **4,9 %** (2018 г. — 4,5 %).

И така, какво се случи през 2019 г.? Въпреки някои индивидуални положителни или отрицателни елементи, **няма съществена промяна** в съответните области на политика. Продължават да съществуват слабости в **последващите проверки**.

Но **делът на високорисковите разходи**, по-специално в областта на сближаването, **се е увеличил (53 %)**. Това не е проблем само по себе си — добро и очаквано развитие е разходите за сближаване да се увеличават. То обаче означава, че **по-голямата част от нашата одитна популация понастоящем е засегната от съществено ниво на грешки**. Ето защо Сметната палата изрази този път **отрицателно** становище относно разходите като цяло.

Това е така поради **продължаващи структурни проблеми** в някои области, които трябва да бъдат преодолени. Нуждаем се от **ясни и прости правила** за всички финанси на ЕС, а също така и от **ефективни проверки** на начина на изразходване на средствата и на това дали се постигат планираните резултати.

Но по-важна от нашето общо заключение и генералното твърдение е действителната ситуация по места и заключенията ни относно различните разходни области, които са **много разнородни**. Ето защо приканвам Съвета да разгледа внимателно тези области.

„Тази година за първи път Сметната палата публикува доклад за цялостното изпълнение на бюджета на ЕС. Този нов вид доклад е част от годишните ни отчети и представлява принос към процедурата за освобождаване от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета. Докладът показва, че въпреки по-доброто и по-балансирано докладване относно изпълнението на ЕС, продължават да съществуват предизвикателства. Качеството на оценките на Комисията относно изпълнението варира, както и реалното изпълнение на разходните програми на ЕС. Ето защо ЕС следва да постигне по-голяма надеждност на информацията относно изпълнението.“

Господин Председател, дами и господа,

Обръщам се към Вас в контекста на работата ни за **следващия финансов период**. Очаква се разходването на средства на ЕС почти да се удвои през следващите години. **Ето защо призивът ми е да се поучим от миналия си опит**, за да създадем възможно най-добрата система. През следващия седемгодишен период Съюзът трябва да може да си прави равносметка какво е работило добре през изминалия период и какво не е било толкова успешно.

Затова Ви приканвам **да защитим финансовите интереси на ЕС** от нередности и измами. През 2019 г. Сметната палата изпрати на OLAF 9 случая на съмнение за измама, открити по време на одитната ѝ дейност. Ще се радвам да установим също толкова добро сътрудничество и с Европейската прокуратура.

Следващият дългосрочен бюджет на ЕС, заедно с включеният в него план за възстановяването на Европа, **поставя и сериозни предизвикателства пред Европейската сметна палата** поради своето съвсем ново измерение. За него тя ще се нуждае от наличието на **повече ресурси**, ако трябва да проверява дали средствата се използват устойчиво.

Нека се поучим от предишния опит чрез стартирането **възможно най-скоро** на новия финансов период. Нека обаче имаме предвид и това, че до края на 2019 г., предпоследната година от настоящия седемгодишен бюджет, едва 40 % от договореното финансиране от ЕС за седемгодишния период е изплатено, като някои държави членки са използвали по-малко от една трета. Затрудненията с **усвояването на средствата на ЕС** продължават да съществуват по места, независимо от целите или изискванията, определени на политическо равнище. Те са допринесли за увеличение на неразплатените поети задължения („reste à liquider“), които достигат близо 300 млрд. евро в края на 2019 г. и за които ще трябва да се намери решение в следващата МФР.

Дами и господа,

В контекста на създаването на нова финансова рамка за следващите седем години, и по-специално на фонда за възстановяване Next Generation EU, държавите членки също носят изключително голяма отговорност за управлението на финансите на ЕС по разумен и устойчив начин в интерес на гражданите на ЕС. Новият доклад, който днес имам удоволствието да Ви представя, подчертава необходимостта от полагане на **допълнителни усилия** от всички заинтересовани страни, за да се разходват средствата на ЕС оптимално добре за изграждането на бъдещето на Европа.

Благодаря Ви за вниманието.